

# SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

**Pe pošti prejemam velja:** Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.  
**V administraciji prejemam velja:** Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.  
Posamezne številke veljajo 7 kr.  
**Mesečnine prejema upravništvo** (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

**Naznanila** (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

**Rokopisi** se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

**Vredništvo** je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

**Izhaja vsak dan**, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 159.

V Ljubljani, v ponedeljek 14. julija 1890.

Letnik XVIII.

## Kdo je kriv?

Zopet se je unel prepir na Češkem. Kakor znano, izvolil je mestni zastop v Pragi po novi pravni postavi, ki je prav Nemcem umerjena po životu, v deželni šolski svet enega Nemca in enega Čeha. In to se je zgodilo dne 9. t. m. Izvoljena sta Čeh dr. Srb in Nemec bivši ravnatelj Heinrich. Zaradi Heinricha je zdaj strašen krik v nemški kazini v Pragi in celo v vladnih listih. Čehom očitajo, da so prelomili spravo, da Nemce izzivljajo in zlorabijo njihovo zaupanje.

Temu koru kričavec se je pridružila kot pevodja tudi svetovna dunajska židinja ter piše mej drugim: „Staro- in Mladočehi so se zjedini, da z otročarijo dosežejo svoj namen, katerega ne morejo doseči po ravni poti. Mladočehi pa imajo vsaj to zaslugo, da so pošteni nasprotniki spravi, Staročehi pa igrajo jako žalostno vlogo. Ž njihovim privlčenjem so se njihovi priznani voditelji vdeleževali pravih obravnav, podpisali so dogovore, a zdaj so pa Staročehi prelomili dano besedo in se zjedini z Mladočehi. Kdor je dal svoj glas za Heinricha, ta vé, da ne more biti govora potem o pravi spravi na Češkem. S Staročehi ne more več računati ne vlada, ne država, in to je povod, da se mora premeniti notranja politika.“

Torej jedna sama oseba, v tem slučaju trd in pošten Nemec Heinrich, je kriv po nazorih nemških kazinotov, da se bode razbila vsa sprava. To je skrajna prevzetnost nemška, ki hoče sedaj narekovati celo v osebnih vprašanjih ter se braniti s ščitom pravne postave, v kateri ni imenovan ne Heinrich, ne kak Schlesinger.

In zakaj ta hrup? Ker je Heinrich bil in je pristaš neke srednje stranke na Češkem, ki je hotela posredovati za mir in spravo ter vse moči osredotočiti na gospodarskem polji. Dalje je Heinrich tudi v državnem zboru nemškim liberalcem povedal marsikatero grenko, sicer pa je Nemec, ki niti češkega ne ume. To je torej povoda dovolj za Nemce, da bi se morala preduragčiti notranja državna politika,

kajpada v nemško-liberalnem smislu. Sila naj bi zopet krotila duhove, znova naj bi se pričel boj med narodi brez ozira na vnanje nevarnosti! Tako govori, kdor ni prijatelj cesarski hiši in državi.

Ves krik nemških liberalcev je postavno neutemeljen in predrzen. Mestni zastop v Pragi, ki je v ogromni večini češki, ima že itak prikrajšano pravico, da mora poleg enega Čeha voliti tudi enega Nemca v deželni šolski svet. Pa Čehi so se udali ter volili po postavi, vendar se je celó prijenljivim Staročehom zdelo preostudno, da bi volili Nemca, na katerega so prusofili kazali s prstom. Gotovo nobena stranka ni tako nespametna, da bi se ravnala po znani prislovcici: „Nur die allergrössten Kälber wählen ihre Metzger selber.“

Dalje pa so ugovori proti izvolitvi Heinrichovi v nasprotju z namenom volitve. V deželnem šolskem svetu morajo biti zmerni in omikani strokovnjaki. In ravno Heinrich, katerega so Čehi izvolili, mogel bi več storiti za nemške šole, nego kdo drugi.

V političnih stvaréh večkrat prej odločuje sovrastvo, ko logika. Tako so tudi ugovori nemških liberalcev predrzni. Ko so imeli ti vladu v rokah ali kjer imajo večino v deželnih zborih, tam pa Nemci ne poznajo ozirov in državnih koristij, temveč iščejo le svojo čast in mast. Sama hinavščina in blodnoveličje je povzročilo zadnji vihar na Češkem.

Čuje se, da skuša vlada pregovoriti Heinricha, naj ne sprejme mandata. Če se to zgodi, ponovil se bode škandal. Čehi si vendar ne bodo dali vsiljevati osebe, ako tega ne zahteva postava!

Naša misel je, da je tudi gospod pl. Gautsch nekoliko zakrivil sedanji razpor na Češkem. On je izdelal šolske predloge za spravo med Čehi in Nemci; pa že pri prvem koraku umira to otroče. Njegovo delo torej ni na trdnih nogah, kakor ne njegov ministerski stol. Žal, da se mi tega ne moremo veseliti, zakaj gospod pl. Gautsch pokaže se z novim portfeljem poleg pl. Plenerja. Ako je bil dr. pl. Stremayr mogoč poleg grofa Taaffeja, je tudi naša slutnja opravičena.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 14. julija.

### Notranje dežele.

**Češko-nemška sprava in mestni zastop v Pragi.** Zatiranim (?) avstrijskim Nemcem je priskočila tudi „Nordd. Allg. Ztg.“ na pomoč, akoravno je ta osebna stvar prav nič ne briga. Imenovani list piše: „Ravnatelj Heinrich je edini znani renegat, katerega so Čehi mogli najti med Nemci. Njegova izvolitev je zasmehovanje in izzivanje Nemcev, da bi z novim preprirom zabranili spravo. To je mladočeško maslo. Ker se dr. Rieger in Zeithammer nista vdeležila volitve, to dokazuje, da so Mladočehi zmagali prijenljive Staročeha.“ Na to odgovarja „Politik“, da Rieger in Zeithammer nista člana mestnega sveta, torej se tudi nista mogla vdeležiti volitve. — Tudi moravski Čehi se strinjajo s postopanjem mestnega zastopa praškega. Tako piše konservativni „Hlas“: „Mestnemu zastopu smo hvaležni, da se niso ustrašili krika nemških liberalcev. Sprava nima namena, da bi Nemci ukazovali, Čehi pa poslušali. Naj Nemci izstopijo zopet iz deželnega zbora; s tem bodo le dokazali, da nočejo sprave, temveč le gospodstvo v vseh deželah.“ Glasilo šlezijjskih Čehov piše: „Upor Nemcev proti Heinrichu je le predrznost. Ali naj Čehi volijo v deželni šolski svet zagrozenega svojega nasprotnika? Tako daleč še nismo prišli, da bi pretirani Nemci narekovali notranjo politiko. To bi bilo le v Turčiji mogoče.“

### Vnanje države.

**Srbija.** Iz Belgrada se poroča 10. t. m. „Ministerski predsednik Gruić je poslal noto vsem srbskim zastopnikom zunaj Srbije, v kateri omenja v Prištini umorjenega konzula Marinkovića. Konečno opozarja vse zastopnike, naj delajo pri dotičnih vladah na to, da dobi Srbija od turške vlade zadostneje za umorjenega konzula. Sprva so poročali listi, da je umoril turški podložnik imenovanega srbskega državnika iz zasebnega vzroka; a srbska vlada zagotavlja, da je bil Marinković žrtva političkega fanatizma. Mutesarif v Prištini je namreč zahteval od srbske vlade pred nekaj časom, da pokliče domov imenovanega konzula, proti kateremu je kazalo turško ljudstvo mnogo nenaklonjenosti vsekako iz političkega

## LISTEK.

### Vladika Matej Ravnikar v slovstvu slovenskem.

(Dalje.)

Ravnikar Matej je bil ostroumen, da malo taci, za slovenščino vnet in mnogozaslužen mož, pisal je o njem Metelko; sosebno veliko hvalo smo mu Slovenci zato dolžni, ker po njegovi prizadetvi je bila slovenska stolica v ljubljanski liceji vstanovljena in bogoslovceem bilo ukazano, v slovenščini slovstvovati. — V vseh njegovih pisanjih se vidi prizadevanje po lastni šegi prostih Slovencev v govorjenji se ravnati in na nemške izreke in stavke se ne vezati, kar je opomnilo in marsikatero obudilo bolj ko prej na govorjenje slovenskih prostakov paziti, ker se pravi slovenski duh le pri tistih razodeva, kateri nerazdeljeno v slovenščini mislijo in živé.

Baron Žiga Zois (r. 1747, u. 1819), vsem slovenskim pisateljem pravi Mecena, je navdihoval, kakor Vodnika, Kopitarja, tako tudi Ravnikarja, kateremu je bil osebno prijatelj. Budil je po pesnih

in prostih svojih spisih Vodnik, dajal je slovenščini modra pravila Kopitar, in po njih je vnel se Ravnikar, in sam vnet je za slovenščino vneval tudi druge, licejske učence in bogoslovce, z besedo in z dejanjem. Prva zasluga njegova je torej, da je nasproti prejšnjemu nemškutarjenju Ravnikar sam jel čisto govoriti slovensko, in da je k temu budil učence svoje. Druga zasluga pa je, da je jel tudi pisariti ter na svetlo dajati slovenske knjige, in sicer v tedaj navadni Bohorčici. V Gajico prepisane so:

a) „Perpomoček, Boga prav spoznati ino častiti, ino pot prave sreče po Jezusovim vuku in življenju“. Prestavljeno iz nemškega in semtertje pomnoženo. V Lublani 1813. Natisnil J. Recer. 8°. 109 str. Druziga natisa 1816. Tretjiga natisa 1820. — Nemško je izvirno spisal bil to knjigo Anton Gall, linški škof, pod naslovom: „Anleitung zur Kenntnis und Verehrung Gottes, nebst Anweisung zur Glückseligkeit nach dem Leben und der Lehre Jesu. Wien 1805.“ —

b) „Sveta maša ino keršansko premišlovanje iz svetiga pisma za vsak dan mesca, tudi druge lepe molitve.“ Dvanajstič, popravljeno ino pomnoženo dano na svetlobo. V Lublani 1813. Natisnil J. Recer v 12°, 330 str. To je po francoski A. Mesangny dal bil na svetlo dr. Juri Gollmay, poznej veliki

škofijski namestnik in prošt, prvokrat leta 1783; knjižica tedaj tolikanj priljubljena, da je do leta 1808 natisnjena bila enajstkrat, in dvanajsti natis je popravil in z razlagami nekaj pomnožil brezimenno Ravnikar.

c) „Zgodbe svetiga pisma za mlade ljudi.“ Iz nemškega prestavil Matevž Ravnikar, desete šole cesarske kraljev včenik. Pervi del. „Zgodbe stariga zakona.“ V Lublani, 1815. 8°. str. 344. — Drugi del. „Zgodbe noviga zakona“. 1816. 310 str. — Tretji ino četrti del. „Zgodbe noviga zakona.“ V Ljubljani 1817. str. 327. Na prodaj per Adamu Henriku Hohnu, bukvozezu. — To je prevod od „Chr. Schmid's Biblische Geschichte für Kinder zum planmässigen Unterrichte in sämtlichen deutschen Schulen Bayern's“. München 1801, ki so bile večkrat natisnene.

d) „Abecednik za šole na kmetih v ces. kr. deželah.“ V Ljubljani 1816. Nemško in slovensko. 95 str. v 8°.

e) „Male povesti za šole na kmetih v ces. kr. deželah.“ „Kleine Erzählungen“ itd. V Ljubljani 1816, 1822 itd., v 8°, str. 127. Na prodaj per Jurju Lihtu, bukvozezu, in s šolskimi bukvami zakladniku. Te bukvice, ki so po deželi in v mestih; v prvih šolah služile do nove njihove preuredbe



fanatizma. Ker se ni torej ugodilo mutesarifovi želji, spravili so turški fanatiki drugim potom srbskega konzula Marinkovića iz svoje srede.

**Francija.** Francoski poslanec je omenjal v zbornici slabo vravnava francoske mornarice ter poudarjal, da jo je treba v mnogem oziru preosnovati. — Gotovo niso prav vesela taka poročila, kajti vedno oboroževanje je pogubonosnejše za narode, kakor krvava vojska. — Kralj dahomejski je pisal predsedniku francoske republike posebno pismo, v katerem omenja, da želi s Francijo mir, a ob enem opomni, da ne more Kotonu prepustiti Francozom. Pravijo, da utegne imeti to pismo dober vspeh.

**Nemčija.** Mnogi nemški politični krogi očitajo knezu Bismarcku, ker se je od 1866. leta vedno k liberalizmu nagibal. Mogoče bi bilo v zadnjih 20 letih vsvariti političko in cerkveno-konservativno Nemčijo, da ni knez Bismarck zastopal liberalnih nazorov ter se zanje potezal, kar je baš največja napaka njegove politike. — V pogovoru z izdajateljem „Frankfurter Journal“ je opomnil knez Bismarck, da še ni prišel čas, da bi sprejel mandat v državni zbor. Ako bode vlada še naprej tako ravnala s socializmom, prisiljen bode v opozicijo. Sporazumenja z Anglijo ne odobrava in istotako se je izrazil proti socialno-političkim naredbam nemškega cesarja. O svojem odstopu ni hotel ničesar omeniti; rekel je le, da se ni mogel razumeti s cesarjem in ministri.

**Italija.** V tej državi se je zopet revolucionarno gibanje pričelo. Italijanski listi pišejo, da razgrajajo anarhisti v Romagnu javno po ulicah in trgih, prilepljajo puntarske liste po vogalih; a policija jim ne stavi nikakih zaprek. Štrajkov je od dne do dne več. Štrajkujoči delavci preté posebno delodajalcem in onim delavcem, ki nočejo štrajkati. „Gazzeta“ obžaluje, da ne storé oblasti ničesar proti omenjenim rogoviležem.

**Belgija.** Kakor se poroča listom, priredilo bode belgijsko mesto Bruselj narodno veselico in povodom te veselice „zgodovinsko“ slavnost, ki pa ne bode gotovo nič drugega, kakor protikatoliška demonstracija. Prostopadnji, nesrečonosna kuga človeški družbi, pokazali bodo zopet svojo pravo barvo. Nesrečna dežela, v kateri raste ta plevel.

**Anglija.** V gorenji zbornici je omenil Salisbury nemško-angleške pogodbe ter rekel mej drugim: Za Anglijo je nemško-angleško sporazumenje vsekako dobro, ker bo dobila za otok Helgoland od Nemčije pokrajino v Afriki, ki so mnogo večje vrednosti za njo, kakor imenovani otok. S pokroviteljstvom čez Sansibar in Vitu razširil se bo vpliv angleške vlade od obrežja do jezera Nyanze in do abisinskega pogorja ter zabranjal trgovino s sužnjiki in prepire z Nemčijo. Obe državi ste dobili sploh s pogodbo to, kar odgovarja njunim interesom: zabranjeni so prepiri med njima in prijateljske vezi mej Anglijo in Nemčijo se bodo s tem porazumenjem ukrepile. — Naj še bolj Salisbury hvali svoje delo, vendar se ne more tajiti, da je omenjena pogodba vzbudila v Nemčiji kakor v Angliji mnogo nezadovoljnosti, saj so se oglašali skoro vsi nemški in angleški listi proti nemško-angleškemu sporazumenju.

**Turčija.** Ako je verjeti angleškim in grškim listom, zadovoljilo je imenovanje paše Dševada za generalnega guvernerja na Kreti povsem tamošnje prebivalstvo. Da bi bilo le uresničeno to poročilo, potem bi saj ponehali tamošnji nemiri med nezadovoljnim ljudstvom.

**Amerika.** V Sansalvadorji se je pričelo zopet puntarsko gibanje. General Eceta je zasedel glavno mesto z oboroženimi četami ter se brani proti svojim tekmečem, ki si hočejo prisvojiti vrhovno oblast nad imenovano državo.

vsled leta 1848, je spisal bil po slovenski že Jan. Debeve, bivši katehet v nunskih šolah, pod naslovom: „Majhine Perpovedvanja“. V Ljubljani pri Recerju 1809; popravil in v krepki besedi vravnal jih je Ravnikar.

f) „Keršanski katoliški Navuk z vprašanji in odgovori.“ V Ljubljani. 1822. 8°, str. 260, natis. per Leop. Egerju. To je prevod nemškega J. Leonhardovega katekizma.

g) Petere Mojzesove bukve je poslovenil iz izvorne besede, ki so ostale tedaj sicer v rokopisu, pa so poznej mnogotero služile prestavljavcem sv. pisma. Poprej našete natisnene so se močno razširjevale med ljudstvom in jako rade prebirale.

Tretja zasluga Ravnikarjeva je pa stolica slovenskega jezika v bogoslovnici. — O francoski dōbi se je podučevala slovenščina v latinskih ali srednjih šolah, in na njeni podlagi francoščina. Po dōbi francoski so se zopet prestvarile bile šole in prevladovati je poleg latinščine jela nemščina. Ravnikar je živo čutil, kaj se pravi, brez znanja slovenskega jezika mlade duhovnike pošiljati med narod slovenski. Kako so pa tudi — sami potujeni — potujevali narod, kako kvarili njegov jezik, ker se ga

## Izvirni dopisi.

**S Prema, 10. julija.** Dne 7. julija je bila pri nas nevihta od 11. do 1. ure popoldne. Pobila je toča prav hudo vas Kilovče; žito je tako oklestila, da ga bo treba pokositi; trte stojé vse gole s kolci vred. Zadelo je tudi Premeške mlake, vas Bitinjo in Čelje. Ljudje so se letos nadejali dobre letine, kar je bilo tembolj želeli, ker je bila vlani silno slaba letina. Ljudje so začeli že v jeseni živež kupovati. Močno je ustregel veleslavni deželni odbor, da je poslal stradajočim turšice in krompirja za seme. Zlasti so bili krompirja zelo veseli, ker ga je bilo tukaj težko dobiti. Od drugod ga dobiti, stane dosti vožnja. Posebno se mora vsak ustrašiti vožnje z železniške postaje Kilovče proti državni reški cesti, ker je ta cesta v silno slabem stanju. Želeti je, da bi veleslavni deželni odbor potrebno ukrenil, da se ta cesta popravi, ker je jako potrebna poprave.

Pregovor pravi, da nesreča ne počiva, da za eno sledi rada druga. Tako se je pri nas zgodilo. Dne 9. julija ob 2. uri popoldne začne goreti gospodarsko poslopje Franceta Seleza s Prema št. 43. Kako je ogenj nastal, ne more se vedeti; vsled kako hudobije gotovo ne. Pogorel mu je hlev, skedenj, lopa, to je razven hiše vse drugo. Zgorel mu je tudi prasec, voz, bednji za vino, nekaj sena in še veliko drugega orodja. Zavarovan je bil le za malo svoto. Zgorel je tudi hlev Antona Dovgana št. 65, in kos hiše; nekaj hiše mu je ostalo. Zgorelo mu je dosti orodja in nekaj sena. Tudi ta je bil zavarovan le za malo neznatno svoto. Oba pogoreleca sta usmiljenja vredna, zlasti še prvo imenovani, ker je bil že prej velik siromak. Pri nas je težko kaj zidati in popravljati, ker je hudo za les in težavno na hrib voziti. Pravo krščansko delo usmiljenja bi storil, kdor bi poslal kak dar za pogoreleca na g. župnika. Bila je vsa vas v veliki nevarnosti; ljudje so ravno odšli na delo. Da niso potem, ko so ogenj zapazili, hudo pritisnili in ogenj omejili, bila bi nastala grozna nesreča. Reči se mora, da so vrlo delali. K sreči je prišlo malo prej toliko vode v luže in vodnjake, da se je moglo gasiti. Bližnje strehe so se že v nemale; na strehi Marjete Kljun št. 44 je začelo že goreti; goreči ogorki so leteli na vse strani. V veliki nevarnosti je bilo farovško gospodarsko poslopje, skedenj, hlev in lopa. Ubrnila sta ga smerski cerkovnik in cerkovnik farne cerkve. Ako bi bil zgorel farovž, bi se bila gotovo vnela tudi cerkvena streha. Vlani so postavili novo streho na cerkev. Treba jo je bilo zavoljo kupke vzdigniti in višje postaviti, da stoji kupla na prostem. Zdaj je streha z deskami obita, ker še ni podzidano vsled nemarnosti. Kako lahko bi se bile te deske vžgale, in ogenj pod streho zanesle! Kdo bi bil za to odgovoren?!

Dotična oblastva se prosijo, da oskrbé, da ne bo cerkev zanaprej več v taki nevarnosti. Cerkev je bila že do zdaj po nevarnosti zadosti poškodovana. Vsa reč je zamotana, in ako se v kratkem temu konec ne stori bode se za to skrbelo, da se vse obelodani in pojasni.

Opomni se še, da je bila prej voda napeljana s cerkve v farovski vodnjak. Ker niso bila kleparska dela, to je korita in žlebovi v pravem času na-

znanstveno nikjer učili niso! Da se temu pride v okom, je nasvetoval že Kopitar v slovnici svoji leta 1808, naj se bogoslovcem napravi učiteljišče jezika slovenskega. Iz tega nagiba obrne se Ravnikar, da ne bi osoda Vodnikova bila tudi osoda slovenščine po šolah na Kranjskem sploh, do veljavnega bar. Ž. Zoisa in učenega J. Kopitarja, in s prizadevanjem teh mož se je zgodilo, da so presvetli cesar Franc v letu 1817 učilišče slovenskega jezika dovolili v Ljubljani, in bogoslovce drugega leta zavezali k šolskemu učenju domačega jezika. Smeli so prihajati k temu nauku tudi slušatelji licejski.

Sad te naprave se je v kratkem pokazal, ne le na Kranjskem, ampak tudi pri sosednjih Slovencih. Kmalu je prišlo dokaj dobro pisanih slovenskih bukev na dan, in duhovni govori na prižnicah so bili prosti grozne sodrge in v lepši in čistejši slovenščini zglasovani. Da imamo torej v Ljubljani od tedaj učilišče slovenskega jezika, ta posebna hvala gre Ravnikarju (Cf. Življenje M. Ravnikarja v „Novicah“ 1845; P. J. Šafařík's Gesch. der südslav. Lit. I. 1864, pag. 37—38).

(Konec sledi.)

pravljena, in še zdaj niso, je trpel zaradi tega veliko farovž, in še zdaj trpi, ker je treba vodo nositi daleč po strmem klancu iz studenca.

H koncu zakličem: Bog nas varuj hude ure in ognja!

**Iz Slovenjigradca, 10. julija.** (Po deželno zbornici volitvi.) [Konec.] Vaš dopisnik od Drave je dalje trdil, da je gospod dr. Šuc nagovarjal volilne može, naj volijo gospoda Kovača. Mi pa le vemo, da je gospod dr. Šuc tudi tukaj mirno in dostojno postopal. Stavil je predlog: Naj se voli za poskušnjo, in kateri kandidat dobi večino glasov, tega naj vsi volijo, manjšina se mora podvreči večini. Rekel pa je tudi naravnost, da v sedanjih razmerah ne kaže štajerskim Slovencem voliti kmeta, naj bode še tako spoštovan, ker v Gradcu potrebujejo inteligentne zastopnike. Mogoče je, da je kateri volilnih mož priporočal g. Kovača, toda ne g. dr. Šuc. Tega volja je bila, naj se manjšina podvrže večini. Tukajšnjih 15 volilnih mož je volilo po nasvetu „Slovenskega društva“.

Gosp. dr. Šucu se tudi neodločnost očita, zakaj pri obravnavi o pruskih podobah v šmartinski šoli je bojda zapustil deželni zbor. To je resnica, a je bilo tudi edino umestno. Gosp. dr. Šuc je takoj po prihodu v Gradec šel k merodajnim gospodom in jim je povedal pritožbe o tej stvari, dobro vedoč, da gosposka vsako stvar dobro preišče, predno kaj ukrene. Tudi o tej stvari se je takoj pričela preiskava, in g. dr. Šuc je isti dan, ko je g. M. Vošnjak to stvar sprožil v deželnem zboru, že vedel, kaj se bode ukrenilo, in izrazil željo, naj se ne spravi to pred deželni zbor. Tudi g. Jerman ga je podpiral. Ko pa se je stvar vendar le sprožila v javni seji, oglasil se je g. dr. Šuc drugi dan in odločno pobijal g. dr. Tomschegga.

Proti g. dr. Šucu se je tudi s tem agitovalo, da je vpeljal vsprejetišča. To pa je že gorostasna neresnica! Resnica je, da sta gg. dr. Radaj in dr. Sernec dobro govorila proti vsprejetiščem — in da so vsi slovenski poslanci glasovali proti tej postavi, torej tudi g. dr. Šuc.

Dalje so trdili, da g. dr. Šuc v 12 letih nikdar ni sklical volilcev, da bi jim poročal o delovanji deželnega zbora. To je res! Pa iz šoštanjskega okraja nikdar ni bila izražena v tem oziru najmanjša želja. Ribniški Slovenci so bili zopet nevoljni, da g. dr. Šuc ni prišel poročat, kakor je bilo dogovorjeno. Ali g. dr. Šuc zaradi hripe šest tednov ni smel iz sobe. S kratka, g. dr. Šuc je kot zastopnik vedno storil svojo dolžnost, in če je ljudstvo res želelo drugega zastopnika, naj bi se to storilo javno in lojalno, ne pa skrivaj in z zabavljicami. In če dopisnik misli, da bodo slovenski poslanci v Gradcu zabranili društvu „südmark“ in „schulverein“, moti se jako, ker o takih stvareh ima govoriti državni zbor. Toliko v pojasnilo in odgovor na dopise v raznih listih.

**Iz Zagreba, 12. julija.** Zagreb je v zadnjih 20. letih hitro napredoval, četudi ni imel od državne oblasti v tem pogledu nobene podpore, kakor mnoga druga mesta, posebno še glavna. Zagreb se je vzdignil po samih meščanih, ki so pokazali zares mnogo podjetnega duha in vztrajnosti v raznih borbah z vladno, ki jim ni bila nikdar prav naklonjena ter jim še celó v najstrašnejšem trenutku, ko je potres ogromno škodo naredil, le pogojno prišel v pomoč. Vkljub temu se je mesto vedno lepše razvijalo, tako, da se more šteti zdaj med najlepša mesta na slovanskem jugu. Seréda ni še popolnoma tako vrejeno, kakor bi si mnogi prebivalci želeli, to pa le iz razlogov finančnih, kajti troški za vravnava mesta so res tako ogromni, da za zdaj presegajo davčno moč meščanov, z druge strani pa ne dá država niti najmanjših polajšav pri posojilih, a pri mestnih dohodkih bo od letos počenši vsled državne točarine vsako leto manje okoli 40.000 glđ. dohodka. Vkljub temu pa je podjetno mestno zastopstvo predložilo v svojem izkazu investicijskih potreb glavnega mesta Zagreba, kaj se mora še v kratkem času izvesti, da bode zadovoljeno največim potrebam meščanstva.

Pred vsem se mora nakupiti zemljišče za novi državni kolodvor, kakor tudi za delavnico pri njem, kar je zastopstvo že sklenilo izvesti še to leto, kajti že zdaj se delajo priprave za zidanje tega kolodvora. Mesto mora tedaj tudi za to čisto državno potrebo trošiti svoj denar, kar na Ogerskem ne bi trebalo nobeno mesto, ali pri nas bi se mogle zgoditi, da bi se postavil kolodvor predaleč od



mesta, ko ne bi le-to dalo zastoj prostora zanj. O tej zadevi sem v ostalem že enkrat pisal, pa mi ni treba zdaj o tem ponavljati.

Največa potreba je tudi, da se enkrat vredi sejmišče, ki se zdaj nabaja sredi mesta ravno pred učiliščem. To sejmišče bi mogel biti najlepši trg, ko se odstrani somenj ž njega. Mesto je kupilo že na drugem mestu dovolj prostora v ta namen, da se premesti sejmišče ven iz mesta, ali z vlado se ne more nikakor sporazumeti v tem pogledu. Če se bode zidalo tukaj gledališče, potem bo menda vlada dovolila, da se somenj premesti na kupljeno zemljišče, kar je že skrajni čas.

Ker mesto hitro raste, porabi se tudi čedalje več vode iz vodovoda, tako, da je treba misliti že zdaj na drugo glavno cev iz glavnega rezervoira, kar bo zahtevalo mnogo troškov, mesto bo pa z obilno vodo preskrbljeno za vsak slučaj.

Skoro vsako večje mesto se odlikuje s svojo mestno hišo ali magistratom. Zagreb se v tem pogledu ne more pohvaliti. Sedanja magistratna zgrada ni samo neznatna nego tudi pretesna tako, da je mnogo uradov mestnih umeščenih v drugih bližnjih hišah, kar je za upravo mesta kaj nepovoljno. Da bi se zidal nov magistrat, o tem se zdaj še misliti ne more, kajti za tako mesto, kakor je Zagreb, moralo bi se tudi primerno poslopje sezidati, ali za to ni denarja, kakor ga imajo na Dunaju in v Pešti; nego mestno zastopstvo misli, da bi se v dolenjem mestu za to adaptirala petrinjska kosarna, ker je dovolj prostorna, pa bi tako za dlje časa mogli uradi tamkej nameščeni biti. S časoma, ko bi se druge potrebne investicije izvele, moglo bi se misliti tudi na zidanje magistrata.

Tudi za mestne šole bo treba še mnogo storiti. Zgrado velike realke bo treba razširiti, razun tega pripraviti sedanjo magistratno poslopje za višjo dekljsko šolo, a vrh tega sezidati še dve dekljski šoli in žensko obrtno šolo ter še eno deško šolo na iztočnem kraju mesta. Ako so vse te šole kmalu vredijo, potem bo imel Zagreb zares lepe in skoraj same nove šole. Seveda bode zidanje teh poslopij zahtevalo velike svote, ali zato bodo mestu na čast. Za novo učiteljske uvršuje se vsako leto v proračun primerna svota ter se bode moralo tudi v kratkem zidati.

Ena najvažnejših potreb pa je gotovo kanalizacija mesta. Kaj pomaga vsa snaga in lepa poslopja, če ni dobrega zraka, za zdravje najpotrebnejšega sredstva. O kanalizaciji se razpravlja v zastopstvu že več let in zdaj je vendar to vprašanje toliko dozorelo, da se moremo nadjati zares dobremu vspehu. Seveda bode tudi pri tem denarno vprašanje merodavno, kako in v katerem obsegu se bode izvelo to delo.

Postaviti bi se morale tudi tržne lope na dveh mestih. Pri nas je to vprašanje še le v razvitku, ali se bode bržkone povoljno razvilo in lope postavile; a potrebne so zares iz sanitarnih razlogov.

Največja potreba pa je za zidanje nove bolnišnice za kužne bolezni. Pri nas je namreč na glavnem trgu v Ilici bolnišnica! Kako je to nevarno, posebno za časa kužnih bolezni. O premeščenju te bolnišnice se je že mnogo pisalo, ali do zdaj še nič storilo, ker dežela v tem pogledu nič storiti noče, mesto samo pa ne more tako ogromne svote žrtvovati za tako poslopje. Hrvatski sabor bi moral to vprašanje rešiti. Če se more trošiti iz investicijske zaklade vsako leto na milijone posebno za železnice v ogersko korist, zakaj se ne bi od tega dalo tudi nekaj za taka podjetja, saj je to deželna bolnica, kamor dohajajo bolniki tudi iz bivše krajine. Ko bi imeli naši zastopniki smisla za take stvari, že zdavnej bi bila bolnišnica zunaj mesta. Zahtevat pa od mesta samega, da kaj takega stori, je nepravilno.

Zagreb ima mnogo lepih cerkev, pa bo dobil še eno novo in sicer novo župno cerkev svetega Blaža na Prilazu. Župnija sv. Marka je namreč preobširna pa se bo razdelila v dve. Za to novo župnijo zidala se bo nova cerkev in župni dvor na Prilazu. Troški so proračunani na 100 000 goldinarjev.

O zadevah novega gledišča sem že obširneje pisal ter mi zdaj ni treba ponavljati.

Za vsa ta podjetja, ki se morajo izvesti v kratkem času, je proračunana svota 1.350.000 gld., katera se bo pokrila z ostankom od prvega našega posojila in z mestnimi dohodki, v kolikor so opredeljeni na investicije.

## Dnevne novice.

(Ravnikarjeva slavnost) na Vačah izvršila se je večeraj povsem dostojno in veličastno. Navzlic slabemu vremenu bila je vdeležba mnogobrojna, osobito iz okolice. Obširnejše poročilo prihodnjič.

(Letna skušnja „Glasbene Matice“.) Učilišča se zapirajo, in tudi „Glasbena Matica“ končala je za letos svoje delovanje ter priredila dne 8., 9. in 10. t. m. običajno poskušnjo. Mnogobrojno občinstvo sledilo je z vidnim veseljem vspešnim skušnjam, ki so dokazale sijajen napredek. Od dne do dne je rastel splošni vspeh in skušnja premenila se je tretji dan v pravcati koncert. Nad 200 učencev pokazalo je, kar so si pod vodstvom sedmerih svojih učiteljev pričeli, poleg tega pa tudi dokazalo, kako nadarjen je naš rod za glasbo, in kaj nam je še doseči mogoče. Najraznovrstnejše nas je iznenadila glasovirska šola, a tudi šola za godala se je odlikovala po čistosti iz lokov izvabljenih zvokov in lepem zasviranju. Da so poleg drugih napredovali gojenci šole za pihala, pokazala nam je zopet skušnja in žeteli bi bilo le večje vdeležitve pouka v tem predmetu. Vspehi v glasbeni teoriji in harmoniji dokazali so nam razumno postopanje naše glasbene uprave, ki hoče mladino uvesti v popolno razumevanje glasbe. Vrhunec vspeha pa je dosegla šola za samospeve pod vodstvom ravnatelja gosp. prof. Gerbič-a. Tu smo čuli krasne zvonke glasove, ki nam obetajo veselo bodočnost zavodu našemu, in osobito naša „šola za tenoriste“, iz katere sta se dvignila slavca g. Trtnik in g. Bučar, in katera goji sedaj že tretjega naslednika v čast učitelju tega oddelka. Krepki moški zbor, kakor tudi mlodoneči ženski pričala sta nam o vednem izvežbanju moči šole naše v nastopu z zbori. Napredek naše glasbene šole je v vsakem oziru od leta do leta viden, v primeri s preteklostjo res ogromen in šola sama nam je v današnjih razmerah neprecenljive vrednosti: močna pospešiteljica narodne zavednosti in na glasbenem polju in zavetnica, jedina zavetnica narodni pesni naši. Sveta dolžnost vsacega zavednega Slovence je podpirati velevažno nam „Glasbena Matica“, onih pa, ki se nekako bolj zanimajo za glasbo, posvetiti še več pomočkov v sijajen prospeh.

(G. Jurija Šubica slika sv. Cirila in Metoda) za stranski altar župnijske cerkve v Cerkljah je ta teden razstavljena v prodajalnici tukajšnjega trgovca g. Fr. Kollmana, na kar opozarjamo sl. občinstvo.

(Tukajšnja sedemrazredna dekljska šola) pri sv. Jakobu je otvorila v redutnem poslopju v šolski sobi 5. razreda razstavo ročnih del svojih učenk. Različna razstavljena dela kažejo, kako trudoljubive so gospodičine učiteljice tega zavoda. Posebno pozornost obračajo na-se fino pletena dela 4. razreda in lepo šivano perilo učenk 6. razreda. Razstava se bode zaključila jutri, 15. t. m., popoldne.

(Jedenindvajseti občni zbor prostovoljnega gasilnega društva ljubljanskega.) K izrednemu zborovanju zbrali so se večeraj ob 9. uri dopoldne v mestni dvorani udje prostovoljnega gasilnega društva ljubljanskega. Navzoč je bil tudi gospod župan Grasselli. Ko je pozdravil stotnik gasilcev, gosp. Doberlet, župana in ude, poročal je zapisnikar gospod Rütting o delovanju društva preteklo leto. Pri najhujših požarih je društvo gasilo, imelo jedenindvajset vaj in šteló 117 udov. Stotnik g. Doberlet naglašá, da z velikim veseljem predseduje 21. občnemu zboru. Leta 1870 se je društvo ustanovilo, mnogo je bilo premagati zaprek in sovraštva, a na posled je zmagal le moški pogum ustanoviteljev gasilnega društva, in doseglo je društvo to, kar je bil njegov cilj in smoter, da vživa občno spoštovanje meščanov. Leta 1870 šteló je prostovoljno gasilno društvo 260 članov, v tem času pri 275 požarih prihitelo gasiti in imelo z izredno srečo, s katero se more ponašati le malokatero prostovoljno gasilno društvo, da je vsikdar omejilo požar na goreče poslopje in da se nikdar ni prigodila kaka večja nesreča, da bi bil kateri ud gasilnega društva zgorel ali se ponesrečil. Od vseh 260 udov, kateri so pristopili pred dvajsetimi leti, so še danes društveniki le šesteri, mej temi stotnikova namestnika g. Albin Ahčin in g. Fran Šantel, ter zapisnikar g. Dragotin Rütting, katerih res neutrudnemu in požrtvovalnemu sodelovanju se stotnik pristrčno zahvaljuje. Gasilno društvo ljubljansko ima danes najbolj izvrstne aparate, brizgalnice itd., katere mu je omislil deloma mestni zastop, ne v mali meri pa si je prostovoljno gasilno društvo, razven parne brizgal-

nice, katero mu je poklonilo meščanstvo, samo kupilo po prostovoljnih doneskih meščanov. A še se je moralo gasilno društvo boriti z velikim nedostatkom, da je bila v mnogih slučajih požara težavna dobava vode, kar je sedaj srečno po tako izvrstno dovršenem vodovodu odpravljeno, za kar izreka stotnik mej glasno pohvalo udov zahvalo mestnemu zastopu ljubljanskemu in g. županu Grasselli-ju. Nalog društvenikov bode sedaj, da so mestnemu zboru hvaležni in se pridno vežbajo po sedaj popolnem predruženem redu o priliki požarov. Se eno željo, pravi stotnik, gorko prošnjo imam v imenu gasilnega društva do g. župana, oziroma mestnega zbora, in ta je, naj bi se doslej le preveč razstreseno gasilno orodje združiti moglo po naklonjenosti mestnega zastopa na enem prostoru, v eni hiši, kar bi delo izredno olajšalo, varnost so-meščanov pospešila. (Konec sledi.)

(Stoletnica.) Danes je sto let, ko je umrl slavní vojskovodja in državnik Lavdon. Rodil se je dne 10. oktobra 1716 iz škotske družine v Livoniji, kot mladenec stopil najprvo v rusko službo, bojeval se na Poljskem, ob Renu in proti Turkom, prestopil potem v avstrijsko službo in h katoliški veri. Kot stotnik se je odlikoval v mnogih bojih sedemletne vojske s Prusi ter leta 1761. postal general. Posebno se je kot vojskovodja odlikoval v vojski s Turki, osvojil s hrabro avstrijsko armado Dubico, Novi, Novo Gradiško, Belgrad in Semendrijo. Ko se je kot vrhovni poveljnik vse armade vrnil na Moravsko, umrl je dne 14. julija 1790 v Novem Jičinu. Slava njegovemu spominu!

(Ogenj.) Strel z Grada nocoj proti jutru je naznanil ogenj v mestu. Unelo se je v hiši posestnika Anžiča pod Golovcem; zgorela je streha s krmom. Ljubljansko gasilno društvo je prihitelo hitro na pomoč ter ogenj zadušilo.

(Z Dobrne) dne 12. t. m. nam pišejo, da je tam bivajoči dominikanec in generalni vikarij p. Anselmi bil spreviden s svetstvi za umirajoče, potem se mu je pa stanje nekoliko zboljšalo. Bolnik je rojen v okraju Montegrazia v Italiji dne 28. marca 1830, duhovnik postal je dne 27. decembra 1852, sedaj slušbuje na Dunaji.

(Na goriški gimnaziji) so v soboto končali šolsko leto. Učencev je bilo 179 Slovencev, 171 Italijanov, 51 Nemcev, 1 Poljak, vkupe 402. Vspehi niso posebno ugodni, ker je četrtinka vseh dijakov propala z drugim ali tretjim redom.

(Trtna uš) se je prikazala v Šmarijah, Gabrijah in Štjaku na Krasu, kakor tudi po mnogih krajih v Istri.

(Velik požar) je bil minolo sredo v Ravnem na Goriškem; pogorelo je 13 hiš in mnoga gospodarska poslopja.

(Hranilno in posojilno društvo v Ptuj) je imelo udov koncem 1889. leta 2139, koncem januarija 1890 pa 2330; vplačanih deležev je bilo koncem 1889. leta 38.123 gld. 59 kr., koncem januarija 1890. l. 41.384 gld. 82 kr.; posojil dolžnikom 319.173 gld. 34 kr., koncem januarija 357.392 gld. 29 kr.; hranilne vloge so minolo leto znesle 264.775 gld. 31 kr. Novih udov je pristopilo v teku poluleta 316, nova posojila je dobilo 815 udov. Poluletni promet znaša 491.845 gld. 44 kr. Posojila se dajejo po 6%, vloge se obrestujejo po 5%.

(Obesil se je.) Od nekd se „Soči“ poroča tale smešni dogodjaj: Neki mož je prišel pred kratkim še precej natrkan domov. Žena ni bila prav dobre volje ter mu ne gre precej tobaka kupit. To je bil povod, da se prav hudo razbesedita in si skočita še celó v lase. Na upitje in grdo preklinjevanje prihiti sosed ter ju nekoliko pomiri. Ponoči se žena odpravi v mesto, možu se pa iz možganov izpuhti vinski duh. Zjutraj ga sosed svari in mu še posebno kletev očita. „Ne bodeš me več slišal kleti, ne ti, ne kdo drugi; pojdem, kamor me noge odnesejo.“ Res, napoti se, — kam? — sam ne vé. Gredé mimo njive, zagleda na drevesu zrele črešnje, grlo čuti pa neznansko suho. Spleza torej na drevo, ali veja se mu ukrhne, in prekopicne se, — toda ne na tla. Noge so se mu v spodnje veje zapletle in na njih obvisi; kliče na pomoč, ker sam si ne more pomagati. Koliko časa da je tako visel, ne spominja se. Naposled se bliža vendar rešilni angelj. Žena se namreč vrača proti domu, in ko zagleda moža v takej stiski, pozabi na vse pretenje prejšnjega večera, napné vse moči, da moža privzdigne in mu noge iz vej izpuli. Od tačas je med njima zopet lepa sloga.



## Raznoterosti.

— Ukraden otrok zopet najden. Žalosten prizor se je kazal na zadnjem semnju v Török-Beczu. Opoldne je sedelo nekaj kmetov in kmetice v senci šotora, ko se jim je približala četa ciganov, ki so imeli seboj petletno slepo dekletce. Neka kmetica je vzdihnila, ko je zagledala tiho žalost in gorje na otroškem obrazu. Ko pa zasliši revšče glas obžaluječe žene, zaječi: „Mati! Mati!“ in pade k nogam imenovane žene, ki je pri tem omahnila nazaj pri teh besedah. Leto dni je že preteklo, odkar je bilo zmanjkalo njene hčerke. Iskali so jo blizu in daleč, a vse je bilo zastoj. Konečno se je udala njena mati prežalostni misli, da je njena hčerka že mrtva. Zdaj je ležalo revšče pred njo. Krčevito odkrije njene prsi in tu zagleda znamenje, katero je iskala. Zdaj ji je bilo vse jasno. Njeno dete je. Brezsrčna ciganska druhal ga je pred letom ukradla, iztaknila mu obe očesi, tako, da ga njena lastna mati ni mogla spoznati. Ciganje so se hoteli takoj umakniti, toda ljudstvo jih je napalo in bilo bi jih razmesarilo, da ni posegla žandarmerija vmes, ki je izročila zločince postavniki roki.

— Kolera v Španiji. Kako ravna v Španiji s kužnimi, piše neki časnik: Strašna usoda je odločena v Španiji bolnikom, ki imajo kolero. Ko zavlada strašna morilka v kakem kraju, denejo ga v prepoved in proti prebivalcem njegovim se postopa jako ostro. Ako bi utegnil ta ali oni prestopiti meje svoje vasi ali mesta, napadejo ga sosedni vaščani s palicami, kamenjem, da, celo s puškami, ter ga zapodé nazaj. Vsled tega zamolči dotično oblastvo kugo, dokler jo more. In kakor dela kraj, dela potem tudi okrožje ali provincija. Bolj, kakor obično, zadene ta nesreča posameznike in s temi družine, ako je v njih kdo, ki ima kolero. Sosedje ga ne pusté, da bi mu domá njegovi stregli. Izvlečejo ga iz postelje, iztrgajo iz družinskega kroga preljubih starišev, žene in otrok. Nesó ga v boro bolnišnico, kjer manjka najpotrebnejših rečij. Ne-vesti uradniki poneverjajo denar, namenjen za oskrbovanje in postrežbo bolnikov. Tu je pač najsrečnejši oni, ki takoj umrje, ko pride notri. Taka usoda zadene bolnike, ali ne mnogo milejša njegove sorodnike. Sila praznovorni sosedí jih preženó na polje pod milo nebo, kjer so pripravljene zánje barake ali pa še teh ni. Postrežbe ni pa tako skoro nobene.

— Dobro jo je izvedel. Peter: „Poglejte, gospod, mojo papigo, zares ljubezniv in domač in razumen ptič Vam je to.“ — Gospod: „Ali ga imate že dlje časa?“ — Peter: „Se-le štirinajst dni in čudno se mi zdi, da se me je tako hitro privadil.“ (Papiga se oglasi vmes: „Butelj!“) — Gospod: „Pa res razumen ptič.“

## Telegrami.

Praga, 13. julija. V osnovalnem zboru češke akademije je bil dr. Hlavka izvoljen za predsednika.

Dunaj, 14. julija. Iz verodostojnega bolgarskega vira se zatrjuje, da so vsa poročila o odstopu bolgarskega kneza, kakor o napadu na Stambulova izmišljena. Hišni dvornik kneza Ferdinanda, grof Foras, odpeljal se je danes na dvamesečni odpust na Savojsko.

Berolin, 14. julija. Streliška slavnost je bila včeraj končana. Cesarjev dar je dobil stavbeni podjetnik Musch iz Merana.

Carjigrad, 14. julija. Na skladišču lesa je nastal ogenj, ki je uničil druga skladišča in 900 hiš.

## Zahvala.

Odbor „Pisateljskega društva“ izreka iskreno zahvalo vsem, ki so pripomogli, da se je slavnost Ravnika-jeva v Vačah dne 13. julija t. l. tako veličastno vršila, in sicer č. gg.: kanoniku K. Klunu za darovano sv. mašo, profesorju T. Zupanu za propoved, dežel. poslancu L. Svetcu za slavnostni govor, ljubljanskemu in zagorskemu „Sokolu“, litijsko-šmartinskim in zagorsko-št. lamberskim pevcem, ljubljanskemu „Slavcu“ in litijskemu gasilnemu društvu, kakor tudi lokalnemu odboru.

V LJUBLJANI, 14. julija 1890.

Odbor „Pisateljskega društva“.

## Umrli so:

9. julija. Marija Hlade, mizarjeva hči, 15 mes., Poljanski trg 5, rhachitis.

10. julija. Helena Ravnika, krčmarica, 56 let, Rimska cesta 5, morbus brighthii. — Uršula Balant, kajzarjeva hči, 2 leti, Ilovica 43, katar v črevih. — Marija Grad, mestna uboga 70 let, Karlovska cesta 7, kap. — Marija Oblak, dekla, 19 let, Kravja dolina 11, jetika.

11. julija. Ana Hribar, dimnikarjeva hči, 3 mes., Trnovske ulice 3, katar v črevih.

## V bolnišnici:

10. julija. Filip Čokart, delavec, 64 let, oedema pulm. — Anton Jerala, delavec, 70 let, gangraema. — Franc Kamnikar, kajzarjev sin, 2 leti, je bil povožen.

11. julija. Marija Čatež, gostija, 52 let, kap.

## Tujci.

11. julija.

Pri Slonu: Geringer, trgovec, z Dunaja. — Kuh, potovalec, iz Siska. — Hudovernik iz Kranja. — Wollner iz Grada. Gassner iz Tržica.

Pri Matieu: Schenker in Guschiz, potovalec, z Dunaja. — Josifovič, zasebnik, Ranzenhofer z Dunaja. — Peterman, tajnik, iz Draždan. — Modic z Nove vasi. — Rössler, potovalec, iz Brna.

Pri Južnem kolodvoru: pl. Arnault iz Berlina. — Lustig, potovalec, z Dunaja. — Landerl iz Opatije.

## Vremensko sporočilo.

| Dan                                                                         | Čas         | Stanje            |                          | Veter     | Vreme      | Mokrine<br>na 24 ur<br>mm |
|-----------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------------|--------------------------|-----------|------------|---------------------------|
| opazovanja                                                                  |             | zrakomera<br>v mm | toplomera<br>po Celsiusu |           |            |                           |
| 12                                                                          | 7. u. zjut. | 730.1             | 19.8                     | sl. svzh. | jasno      | 11.00<br>dež              |
|                                                                             | 2. u. pop.  | 729.1             | 26.8                     | sl. jzap. | del. jasno |                           |
|                                                                             | 9. u. zveč. | 726.5             | 21.2                     | "         | oblačno    |                           |
| 13                                                                          | 7. u. zjut. | 728.4             | 15.6                     | brezv.    | dež        | 4.00<br>dež               |
|                                                                             | 2. u. pop.  | 731.0             | 20.6                     | sl. szap. | oblačno    |                           |
|                                                                             | 9. u. zveč. | 734.6             | 14.6                     | "         | "          |                           |
| Srednja temperatura obeh dni 22.6°, in 16.9°, za 3.6° in 2.1° pod normalom. |             |                   |                          |           |            |                           |

Srednja temperatura obeh dni 22.6°, in 16.9°, za 3.6° in 2.1° pod normalom.

## Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

14. julija.

|                                           |     |      |    |     |
|-------------------------------------------|-----|------|----|-----|
| Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka) | 88  | gld. | 35 | kr. |
| Srebrna „ 5 1/2 „ 100 „ 16% „             | 89  | „    | 10 | „   |
| 5% avstr. zlata renta, davka prosta       | 109 | „    | 60 | „   |
| Papirna renta, davka prosta               | 101 | „    | 40 | „   |
| Akcije avstr.-ogerske banke               | 982 | „    | —  | „   |
| Kreditne akcije                           | 303 | „    | 50 | „   |
| London                                    | 117 | „    | 10 | „   |
| Srebro                                    | —   | „    | —  | „   |
| Francoski napoleon                        | 9   | „    | 28 | „   |
| Cesarski cekini                           | 5   | „    | 54 | „   |
| Nemške marke                              | 57  | „    | 25 | „   |

## Učenec,

ki je dovršil prvi ali drugi gimnazijski razred, in je pod nadzorstvom poštenih krščanskih starišev, **vsprejme se takoj.**

Natančneje poizvé se v „Katol. Tiskarni“, Valvazorjev trg št. 5.

(20—19)

Karola Gianja zalogo umetelne vezanine in tkanine pripravljata

## Fellinger & Hassinger

Dunaj, I., Seilergasse 10, Göttingerhof

velečastiti duhovščini kakor:

bandera, baldahine, mašne plašče, dalmatike, pluviale, velume monštrance, keltike, kadilnice, altarne svetilnice, svete kipe, križeva pota, božje grobe, cerkvene lestence od stekla in medi, vsakovrstne oblike in sloga.

Na zahtevanje pošiljajo se paramenti na ogled.

Skoro 100 let imajoči sloveč ustanek naše ustanovitve jamči neseljivost naše trdnje.

Ilustrovane cenike pošiljajo brezplačno in franko.

## ZAHVALA.

Povodem smrti našega nepozabljivega soproga in očeta gospoda

## Štefana Lapajne-ta

došlo nam je brzojavno in pismeno mnogo dokazov sočutja, za katero izrekamo, kakor tudi za mnogobrojne krasne vence in veliko vdeležitev pri pogrebu svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno pa nas veže dolžnost hvaležnosti do visokočast. duhovščine, do slav. c. kr. rudniškega vodstva, visoko čislane predstojnika in uradnikov, do gosp. okrajnega glavarja logaškega, do gg. uradnikov c. kr. okrajne sodnije in davkarije, do slav. veteranskega društva in njega načelnika do slav. Čitalnice in bralnega društva za gniljivo petje, konečno do vseh meščanov, kateri so nas zaradi bridke izgube v žalostnih urah tolažili.

IDRIJA, dne 12. julija 1890.

(1)

Žalujejoči ostali.

## Srečke dunajske razstave à 1 gld.

Vsaka srečka za 1 oboje srečkanje veljavna.

Kazalo sreček obojega srečkanja. (20)

Prvo srečkanje 14. avgusta 1890. Drugo srečkanje 15. oktobra 1890.

1 dobitok 50.000 gl. vrednosti 1 dobitok 50.000 gl. vrednosti

|      |      |      |      |
|------|------|------|------|
| 1    | 5000 | 1    | 5000 |
| 1    | 2000 | 1    | 2000 |
| 1    | 1000 | 1    | 1000 |
| 2    | 500  | 2    | 500  |
| 5    | 200  | 5    | 200  |
| 10   | 100  | 10   | 100  |
| 20   | 50   | 20   | 50   |
| 50   | 20   | 50   | 20   |
| 200  | 10   | 200  | 10   |
| 2000 | 5    | 2000 | 5    |

Srečke po 1 gld. dobivajo se pri C. C. Mayer-ju v Ljubljani.

## OLJNATE BARVE

kositarских pušicah po pol in jeden kilo priporoča najceneje

## ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.